

Päev, mil Conrad Lulu Lewise ellu lonkis, oli imeliselt suvine. Sinine taevaskõrgus oli pilvitu, kauguses laulsid linnud ja vesi kanalises alles hakkas sooja ilmaga õitsvate vetikate tõttu rohekaks tõmbuma.

Lulu plaanis just välja minna ja teispool pukseerimisrada asuvalt maaribalt pisut münti lõigata. Kaikoht oli tänu kanali- ja jõeametile tema jagu, kuid lisaks oli tal õigus kasutada heki ja pukseerimisraja vahele jäävat kitsukest maariba, millel ta kasvas maitsetaimi, muuhulgas münti, rosmariini, murulauku ja tüümiani. Ta oli just hakanud katsetama küüslauguga, kuid siiani võrdlemisi edutult.

Kambüüsiaknast välja vaadates märkas ta enda poole suunduvat kassi, kes kõndis keset pukseerimisrada, nagu kuuluks see talle. Saba püsti patseeriva kassi kõnnakust oli Lulule selge, et tegu on kõutsiga, kuid ta mõistis kohe, et loom peab olema haruldane eksemplar, sest ta oli kolmevärviline – segu mustast, valgest ja oranžikaspruunist – ja kalingurmustriga kassid on enamasti emased.

Kass seisatas ja hakkas, kõrvad kikkis, ninaga õhku vedama. Tema parem peapool oli musta värvi, vaid nina ja suud ümbritses valge laik; vasak pool oli pruuni-valgekirju. Looma silmad olid erkrohelised. Ta tundus otse Lulu poole vaatavat ja naine tundis kergelt külmajudinat mööda selga alla jooksmas. Kass hakkas taas kõndima.

Lulu küünitaskas end üle gaasipliidi ettepoole, et kassi paremini näha. Tolle esikäpad ja manisk olid valged ning keha katsid laiad mustad ja pruunid triibud, tagumisi jalgu ehtisid valged sokid. Ta jõudis kanalipaadi ninani. Lõokese ninani. Nimi polnud Lulu pandud, paat oli tema kätte jõudes kümme aastat vana olnud. Eelmine omanik, pensionil õpetaja, oli paadi uuest peast ostnud, lusti pärast, nagu ta ise ütles. Nimi oli Lulule igati meele järele olnud ja lisaks tähendanuks selle muutmine ebaõnne. Tegemist oli

traditsioonilise tumeroheliseks võõbatud kere ja mustade poortidega kanalipaadiga, maalitud linnu kohale oli kuldse värviga kirjutatud trükitähtedega LÕOKE.

Kass kõndis aegamisi mööda pukseerimistrada. Mööda kaheosalisest kajutist, mööda tualetist, ja siis jõudis ta kambüüsiga ühele joonele. Kass seisatas ja vaatas pead veidi kallutades ja nuhutades üles naise poole. Looma saba oli sirgelt püsti nagu antenn.

„No tere hommikust,“ sosistas Lulu. „Oled sina vast kena poiss.“

Kassi kõrvad liigahtasid, nagu oleks ta naise sõnu kuulnud, ja ta tõi kuuldavale tasase näugutuse. Kaelarihma tal polnud, kuid hulkuva looma kohta oli ta liiga hästi toidetud ja puhas. Ta hakkas taas liikuma ja jõudis ahtrini. Seal ta seisatas ja volksas siis sujuvalt ahtritekile.

Lulu pöördus aknast eemale. Kass ilmus uksele ja võttis istet.

„Tere tulemast pardale,“ ütles Lulu. Kass vahtis teda paar sekundit ja seejärel näugus. „Astu aga lahkesti sisse,“ pakkus Lulu. „Sinust saab mu esimene külaline.“

Kass püsis seal, kus ta oli: kajutisse viiva neljaastmelise puust trepi otsas.

„No nii, härra Kalingurmustriline Kass, otsime sulle midagi juua – vaatame, kas sellega annab sind sisse meelitada.“ Lulu kummardus ja avas väikese külmiku, mis mahutas hädapärast piimapakki, viitkuut veinipudelit ja vett. Ta tõstis piimapaki välja ja võttis tillukeselt laisk-liisult valge alustassi.

Ta hakkas just piima alustassile valama, kui kass viisakalt kõhatas. „Tegelikult ei ole ma eriline piimajooja.“

Lulu vahtis kassile rabatult otsa. „Mida?“

„Suurem osa kasse ei talu laktoosi. Nende organism ei tooda piimas sisalduva laktoosi seedumiseks vajalikku ensüümi. Ensüümi pole, seetõttu ei saa ja niisiis lihtsalt läbib laktoos meie organismi. See võib iga-sugu kõhuhädasid põhjustada. Järelikult on parem seda vältida.“

„Mida?“ kordas Lulu.

„Nii et vast valaksid mulle selle asemel hoopis pisut kena karget Chardonnayd.“

„Mida?“

Alustass pudenes ta sõrmede vahelt ja kukkus otsekui aegluubis põrandale, kus see kildudeks purunes. Naine vahtis kassi, mõtted kukerpallitamas, püüdes juhtunut miskit moodi enda jaoks söödavaks muuta.

„No sellist reaktsiooni ma küll ei oodanud,“ tähendas kass.

„Mida?“

Kass kallutas pea viltu. Ta läbitungivates rohelistes silmades oli lõbustatud pilk. „Sa ju saad ikka inglise keelest aru, eks? Kas sa oskad peale sõna „mida“ veel midagi öelda või ma lihtsalt raiskan oma aega?“

„Mida? Jah. Muidugi. Inglise keelest. Mida?“

„Ma arvan, et sa peaksid need alustassikillud ära koristama, enne kui keegi viga saab,“ arvas kass.

„Mida? Muidugi. Jah. Olgu.“ Lulu vangutas jahmunult pead. Ta pani piimapaki tagasi külmikusse, laskus seejärel aegamisi ühele põlvele ja korjas ettevaatlikult alustassitükid kokku, et need seejärel külmiku kõrval asuvasse pedaaliga prügikasti poetada. Naise põlv naksus, kui ta end taas püsti ajas. „Kuidas sa teadsid, et mul on Chardonnayd?“ tahtis ta teada.

„Ma ei hakka valetama, see oli puhas oletus. Ma nägin veini-pudeleid, kuid sama hästi võinuks neis olla Pinot Grigio. Mõistagi ei tahtnud ma tegelikult veini juua. See oli üksnes nali, ma ei osanud aimata, et sa selle peale kreeklaseks kätte lähed.“

„Kreeklaseks? Mida?“

„Nemad ju lõhuvad taldrikuid? Kreeklased. See on nende rida.“

„Muidugi, jah, olgu. Vabandust, ma olen siin teatavas segaduses.“

„Seda ma näen. Kas ma saaksin vett?“

„Vett?“

„Vett. H₂O-d. Kraanivesi sobib. Kas neis paatides on kraanivesi või veepaagid?“

„Mul on ühendus linna veevõrguga,“ ütles Lulu. „See on alaline kaikoht. Elekter on samuti olemas.“

„Suurepärane,“ tähendas kass. Ta vaatas äraootavalt Lulu poole.

„Niisiis vett?“ küsis Lulu.

„See oleks väga tore.“

„Mul on Eviani.“

„Noh, see on juba tõeline maiuspala,“ ütles kass.

Lulu avas taas külmiku ja võttis sellest pudeli Eviani. Ta tegi lahti silmade kõrgusel asuva köögikapi, kust võttis Wedgwoodi alustassi ja valas sellesse vett. Alustassi asetati ta trepialamile ja pani seejärel veepudeli tagasi külmikusse. Siis läks ja istus ta diivanile, sellal kui kass trepist alla tuli. Loom nuusutas ettevaatlikult vett ja hakkas siis limpsima.

Lulu vaatas, kuidas kass jõi, ja ohkas. „See on ju ikka unenägu, eks ole?“

Kass tõstis pilgu alustassilt. „Kas sa küsid seda minu käest või avaldad arvamust?“

Lulu näpistas end nii kõvasti käsivarrest, et lausa krimpsutas valust nägu.

„Mida sa teed?“ küsis kass.

Lulu vangutas pead. „Kui see peaks olema unenägu, siis miks ma üles ei ärka?“

Kass lõpetas joomise, volksas elegantselt diivanile ja võttis naisele otsa vaadates istet. „Sa pead vabamalt võtma.“

„Mida?“

„Ärme hakkame jälle seda mida-mängu mängima.“ Kass nühhkis pead Lulu käsivarre vastu. „Ma olen päriselt olemas. See ei ole unenägu. Katsu sellega kuidagi leppida.“

„Aga kassid ei oska rääkida,“ ohkas Lulu.

„Ütleb naine, kes parasjagu kassiga räägib.“ Kass andis talle peaga kerge müksu. „Sa ju saad ise ka aru, et su jutus puudub loogika? Kui kassid ei oskaks rääkida, siis meie ju praegu siin seda jutuajamist ei peaks, või kuidas?“

„Võib-olla hakkab ma hulluks minema.“

„No see oleks siis juba hoopis teine jutt.“

„Kui sa oskad rääkida – ja ma ei välista võimalust, et see on kõik üksnes mu kujutlusvõime vili –, niisiis oletades, et ma pole hull ja sa tõepoolest räägid minuga, siis ma küsin: miks?“

„Miks? Küllap on see võrreldes „midaga“ samm edasi.“

„Ma tahan öelda, miks mina? Miks sa minuga räägid?“

„Sa mõtled, miks ma kõigest Little Venice'i kanalipaatiidest just sinu oma pardale hüppasin?“

„Kui nii paremini kõlab. Jah.“

Kass kehtas õlgu. „Sa tundusid kena inimesena. Ja sul on hea aura. Rohkesti säravkollast ja indigosinist.“

„See on ju hea, eks ole?“

„See on ideaalne.“ Kass turtsatas naerda. „Ilmselt peaksin ütleva parrrr-im.“

„Ja must on siis halb? Aura jaoks.“

Kass noogutas. „See võib olla märk alla surutud vihast. Või sellest, et inimene on haige. Loomulikult põhjustab viha mõnikord haigusi. Või vastupidi. Tume veripunane viitab samuti suurele vihale. Veripunasest aurast hoiame enamasti eemale, aga musta aura puhul saame mõnikord abiks olla.“

„Meie? Kes meie?“

„Kassid. Me näeme aurasid. Kasside aurasid ja inimeste aurasid. Tegelikult kõigi elusolendite aurasid.“

„Seda ma ei teadnud.“

Kass turtsatas kergelt. „Miks sa pidanuks? Sa oled inimene.“

Lulu kortsutas kulmu. „Sa ütlesid, et saad musta värvi auraga inimesi aidata.“

„Me saame lahkumise nende jaoks kergemaks muuta.“

„Sa pead silmas suremist?“

Kassi vurrud võbelesid kergelt. „Me eelistame kasutada sõna „lahkumine“. Aga jah, kui me näeme mõnd musta auraga inimest, võime nende juures istuda ja neil rahuneda aidata.“

„Seda olen ma kuulnud,“ ütles Lulu. „Hooldekodus, kus ma külas käin, oli kunagi kass. Ta oli võrdlemisi sõbralik loom, aga ei hüpanud iialgi inimeste voodisse. Välja arvatud siis, kui nad suremas olid. Siis hüppas ta voodisse ja lamas nende kõrval.“ Naise silmad läksid suureks ja ta käsi kerkis ehmunult suu ette. „Oh taevake. Oi ei. Kas sa oled sellepärast siin?“

Kassi silmad tõmbusid vidukile. „Mis asja? Ei. Muidugi mitte. Ma ju ütlesin sulle juba, su auraga on kõik hästi. Pareminigi kui hästi.“ Kass nurrus. „Kuidas sind kutsuda?“

„Mõtled mu nime? Mina olen Lulu. Ja sina?“

„Conrad.“

„Conrad? Kass Conrad? Kalingurmustriga kass Conrad?“

„See on mu nimi, ära selle kordamisega liialda.“

„See pole tavaline kassinimi.“

Conrad turtsatas kergelt. „Räägib naine, kelle nimi on Lulu.“

Lulu itsitas. „Lulu pani mulle nimeks isa. Kui ma sündisin, oli üks selle nimega laulja, väike Šoti tüdruk, kelle laul „Shout“¹ oli edetabelis esikohal, ja isa sõnul ma ainult karjusin sünnihetkest alates. Kes sulle nime pani?“

„Ma valisin selle ise.“

„Hea valik.“

„Ma arvan sama. See tähendab vaprat nõuandjat. Ja on Saksa päritolu. Algselt.“

„Ja sina oled vapper?“

„Kartmatu.“

„Ja annad head nõu?“

„Ma üritan.“

Lulu pöördus kassile otsa vaatama. „Kas sa sellepärast siia tulidki? Mulle nõu andma?“

Conrad silmitses teda küsivalt silmi vidutades. „Sa aina otsid mu siinviibimisele põhjust,“ ütles ta.

„Sest see on veider. Ega rääkivad kassid iga päev läbi astu.“

„Ära mõtle üle, Lulu. Mõnikord teed lihtsalt ristuvad, ei muud.“

„Aga miks mina, Conrad? Miks sa minuga räägid?“

„Sa tundud kena inimene olevat.“

Lulu pidi selle peale paratamatult naeratama. „No ma tänan,“ ütles ta. „Sinagi tundud kena kass olevat.“ Ta ohkas. „Ma vajan midagi joodavat.“

¹ Inglise keeles „karjuma, karje“. – *Siin ja edaspidi tõlkija märkused.*

„Kena karget Chardonnayd?“

Lulu itsitas. „Mul oli plaanis endale klaasike värsket piparmünditeed teha.“

„See kõlab igati toredasti.“

„Ma arvan, et just seda ma teengi,“ ütles naine. Ta tõusis, täitis kannu kraani all veega ja pani gaasipliidil ühe kahest põletist tööle. Ta asetaskannu tulele ja läks trepist üles ahtritekile, Conrad kannul. Lulu astus ettevaatlikult paadist pukseerimisrajale. Ta kuulis paremalt poolt surinat ja pöördus: elektritõukerattal sööstis nende poole halli kapuutsiga dressipluusiga ja kitsaste teksadega noormees. Lulu astus sammukese tagasi, kuna mehel polnud ilmselgelt kavaski kiirust vähendada. „Põmmepea,“ pomises ta summutatult. Pukseerimisrajal elektritõukerattaga sõitvaid inimesi oli aina rohkem ja nii mõnigi oli viga saanud. Peamine probleem oli see, et rattad liikusid sisuliselt hääletult ja nende lähenemist polnud kuulda. Lulu naeratas. Tegelikult oli probleem see, et nendega sõitsid jobukakud, kellele kaasinimesed – või kassid – vähimalgi määral korda ei läinud.

„No kas ei teki kiusatust neid lihtsalt kanalisse lükata?“ küsis turvaliselt tekil passiv Conrad.

Lulu naeris. „Selge see,“ ütles ta. Ta vaatas paremale ja vasakule ja astus siis oma väikese aiamaalapikese juurde. Conrad kalpsas paadist välja ja ühines temaga. Kass nuusutas ükshaaval taimi.

„Kui kaua sa oled paadis elanud?“ küsis ta.

„Ainult kaks kuud.“

„Sa paistad end siin nii mugavalt tundvalt, et arvasin sind olevat seda juba aastaid teinud.“

„Tunnengi, mulle meeldib siin.“ Ta osutas tänava suunas. „Ma elasin enne seal, Warrington Crescentil.“

Conrad noogutas. „Warrington Crescent on kena koht.“

„On tõesti, aga ...“ Lulu kehtas õlgu. „Ah, pole oluline.“ Ta kumardus ja libistas käe läbi münditaimede, et seejärel oma sõrmi nuusutada. Aroom viis ta tagasi lapsepõlve, mil ta iga kord, kui ema lambapraadi küpsetas, aiast värsket münti noppis. Pool sajandit haihtus silmapilguga ja ta oli taas laps.

„Lõhnad viivad meid alati minevikku, kas pole?“ tähendas Conrad. „Hoopis rohkem kui teised meeled. Lõhn saadab signaali otse oimusagaras asuvale olfaktorsele korteksile ja vallandab mälestusi, mille olemasolust meil aimugi polnud.“

Lulu vaatas kassi poole. „Kas sa lugesid praegu mu mõtteid?“

Conrad mugistas naerda. „Mõtete lugemine mu oskuste hulka ei kuulu,“ ütles ta. „Sa nuusutasid münti ja siis tekkis su silmadesse äraolev pilk, nagu oleks sulle miski meenunud.“ Kass kallutas pea viltu ja pilgutas silmi. „Elementaarne, mu armas Lulu.“

Lulu korjas neli oksakest, ühe igalt taimelt, ja võttis need paati kaasa. Seekord lippas Conrad tema ees ja hüppas esimesena tekile. Looma graatsilised liigutused meenutasid naisele palju aastaid tagasi Botswanas ühel safaril nähtud gepardit. Kass pöördus pardale astuva naise poole vaatama. „Kas sa oma paadi mõnikord kanalile sõitma ka viid?“

„Ma pole seda veel teinud, aga plaanis on küll,“ vastas naine. Ta astus tekile. „Mootor on korras ja kütust piisavalt. Aga siiani olen ma lihtsalt laevas elamist nautinud. Kuid ühel päeval kavatsen reisisima minna.“ Ta astus trepist üles. Vesi juba kees ja Lulu keeras gaasi kinni. Ta loputas mündioksi kraani all, pani need klaasi ja valas keeva veega üle. Kambüüsi täitis piparmündihõng. Lulu astus klaasiga diivani juurde ja võttis istet. Conrad hüppas nõtkelt diivanile ja istus tema kõrvale. Lulu nuusutas klaasi ja sirutas selle seejärel Conradi poole, et kass saaks sama teha. Too noogutas tunnustavalt. „Mõnus,“ tähendas kass. „Aga ma eelistan naistenõgest.“

„Mis värk kassidel naistenõgesega on?“ küsis Lulu.

„Me armastame seda,“ vastas Conrad. „Sa ju tead, kuidas inimestel asi Chardonnayga käib? Ma usun, et meil on samamoodi. Taime lehed sisaldavad nepetalaktooninimelist õli ja see stimuleerib feromoonireseptoreid.“

„Niisiis tõmbate end pilve?“

„Jah, me kogeme eufooriat. Õnnetunnet.“

„Järelikult meenutab selle toime pigem kanepi kui alkoholi oma.“

„Kas sina suitsetad kanepit?“

Lulu raputas pead. „Ei.“

„Seda ma arvasingi. Ma oleks muidu lõhna tundnud.“

Lulu rüüpas teed ja silmitses üle klaasiserva kassi. Kõnelev kass? See pidi olema unenägu. Mingit muud seletust asjale polnud. Kassid ei räägi inimkeeles. Jutul lõpp. Aga ta kuulis seda isendit selgelt rääkimas ja ainsaks loogiliseks selgituseks oli selle unes nägemine. Mingil hetkel ta ärkab ja kõik on jälle normaalne. Ta oli viimasel ajal üldse veidraid unenägusid näinud. Neis oli tihti kohal ta abikaasa ja Lulu teadis, et asjaolusid arvestades oli see igati ootuspärane. Aga võimalus, et ta veel kunagi Simoniga vestelda saab, oli enam-vähem samal pulgal kohtumisega kõneleva kassiga. Unenäod on unenäod ja jutul lõpp.

„Millest sa mõtled?“ küsis Conrad.

Lulu üksnes naeris ja raputas pead.